

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar om Europeiska kommissionens förslag till en europeisk konkurrenskraftsfond inom ramen för nästa fleråriga budgetram 2028–2034

Synpunkter

Kemikalieinspektionens remissvar fokuserar på klimat-, miljö- och hållbarhetsfrågor i det remitterade förordningsförslaget om att inrätta en europeisk konkurrenskraftsfond (EFK).

Kemikalieinspektionen gör bedömningen att förslaget i sin nuvarande utformning endast till en mindre del ersätter syftet med kommissionens tidigare program för miljö- och klimatpolitik (Life). Skälet till detta är enligt vår bedömning att den målhierarki som presenteras i förslagets artikel 3 och artikel 33 innebär att EFK får ett starkt fokus på åtgärder inriktade på industrins konkurrenskraft i kombination med ren omställning och utfasning av fossila bränslen i industrin. Åtgärder som bidrar till skydd av hälsa och miljö och ökad hållbarhet i bredare bemärkelse kan, enligt vår tolkning av förslaget, endast bli aktuella för finansiering om de bidrar till industrins konkurrenskraft och samtidigt även till utfasning av fossila bränslen. Detta trots att även andra åtgärder till skydd för hälsa och miljö än sådana som syftar till utfasning av fossila bränslen i många fall kan bidra till att stärka konkurrenskraften hos europeisk industri. Exempel på detta är åtgärder som innebär stöd till innovation, produktion och användning av säkrare alternativ till farliga kemikalier samt övergången till en giftfri cirkulär ekonomi.

Kemikalieinspektionen anser också att det är olyckligt om möjligheterna till stöd för åtgärder som på olika sätt bidrar till minskad exponering för farliga kemikalier och andra föroreningar som kan skada människors hälsa och miljön minskar. Förslaget om att inrätta EFK bör därför i möjligaste mån modifieras så att de typer av åtgärder som man hittills kunnat stödja genom Life-programmet även fortsättningsvis ska kunna få stöd.

Vidare vill Kemikalieinspektionen framhålla att det finns en stor risk för att det uppkommer målkonflikter mellan å ena sidan åtgärder inom prioriterade verksamhetsområden som kan bli aktuella för finansiering, och å andra sidan målsättningar som gäller miljö och hållbarhet. Förslaget saknar dock, såvitt vi kunnat bedöma, en bestämmelse eller process för att identifiera sådana målkonflikter och därmed undvika att fonden finansierar åtgärder som motverkar varandra. Enligt vår uppfattning är det en brist som kan komma att medföra negativa effekter på miljö och hälsa.

I detta ärende har generaldirektören Per Ångquist beslutat. Utredaren Anne-Marie Johansson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också utredaren Urban Boije af Gennäs medverkat.

Detta är en tillgänglighetsanpassad kopia av det signerade remissvaret.